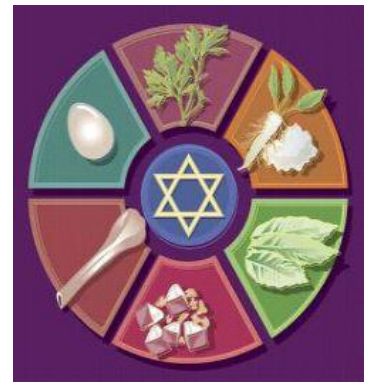

Pesach 5773

CHADASJOT - Nieuwsbrief PJG Noord Nederland

Chag Sameach vrienden,

Nu ik dit schrijf heeft de winter het even gewonnen van de lente.

Maar een klein voorproefje hebben we al gehad, paarse krokussen steken fier hun kopjes boven de sneeuw uit, sneeuwkllokjes hebben gauw hun bloemblaadjes dicht gevouwen en hangen als witte belletjes boven de witte sneeuw.

In Israël is het volop lente met bloeiende amandelbomen. Hoop!!!!

Voor ons is het ook weer een nieuwe kans om van binnen naar buiten te gaan, open naar de ander, acceptatie en de bevrijding in jezelf herkennen.

In mijn hoofd zingt steeds de zin van Heshel rond, dat ik graag wil delen:

"Onze God is ook de God van onze vijanden. De vijandschap tussen de volken zal veranderen in vriendschap. Zij zullen samen leven als zij samen zullen bidden. Alle drie zullen in gelijke mate Gods uitverkoren volk zijn."

In deze Pesach Chadasjot onder andere de volgende onderwerpen:

- * Van het bestuur*
- * Eredienst*
- * Pesach*
- * Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom*
- * Uit de Kehilla*
- * Sjawoe'ot*
- * Interview met Rami van der Molen*
- * Herinneringsjaar van Gineke*
- * Uit Henriette's keuken*
- * Agenda tot en met december 2012*

Ik wens jullie veel leesplezier.

Ook wat schrijven voor de chadasjot? Laat het me even weten.

Henriette

Van de Bestuurstafel

Beste mensen,

7 April as. om 11.00 uur hebben we weer een Algemene Ledenvergadering van de PJGNN.

De stukken die we daarvoor nodig hebben, eigenlijk de neerslag van het reilen en zeilen van de Kille waarvoor uw bestuur zijn verantwoording neemt, zullen jullie worden toegestuurd of zijn op te vragen bij onze secretariaat (post@pjpg-noordnederland.nl). Onze secretaris houdt jullie verder op de hoogte.

Naast de steeds weer terugkerende vaste punten staan er ook agendapunten zoals 'wat er verder ter tafel komt' en een 'rondvraag' op het programma. Voor het bestuur zijn die beide punten net zo belangrijk als de rest van alle punten. Hier horen we van jullie welke ideeën, op- en aanmerkingen er zijn en kunnen we daarover met elkaar van gedachten wisselen.

We hopen dat er zoveel mogelijk leden van PJGNN aanwezig zullen zijn om zo met ons te kunnen bouwen aan onze Kehilla.

De Gemeente Seder gaat niet door en wel om een verheugend feit. Velen van ons waren al op de eerste Sederavond genood om deze in familie- of (PJGNN)vrienden kring te vieren en een tweede avond Sederen brak velen op, mede gezien de afstand die sommigen moeten overbruggen. Het bestuur verwelkomt deze ontwikkeling, immers een Seder is bij uitstek een feest dat we in familie- en vriendenkring vieren.

Wij zijn blij met de initiatieven die de leden hebben ontplooid op het terrein van activiteiten bestemd voor de leden en hun partners, maar niet georganiseerd of onder auspiciën van het bestuur. Zoals de Ivriet cursus die mede op initiatief van Lex van de Star is gestart en de Joodse Boeken Club die door Alex z.l. en Louise Philipse begonnen werd. Een leuke naam voor beide activiteiten zou nog een idee zijn.

Eredienst

Van het Levisson Instituut kreeg het bestuur een uitnodiging om leden aan te wijzen die de nieuwe cursus van het Levisson Instituut zouden willen volgen. Het gaat om een gabbaiacursus.

In de loop van de jaren hebben we hierin onze eigen minhag opgebouwd, die door diverse leden van elders (Den Haag, Arnhem, Gelderland) naar het Noorden zijn meegenomen.

Onze minhagiem zullen we zeker koesteren, maar kennis over de achtergrond van de diverse gebruiken zullen ons allen verrijken, ingeslopen echte fouten zullen we er uit halen. Zo bouwen we verder aan onze Kehilla.

Wij hebben Lex van der Star en Michael Barak bereidt gevonden deze 3 daagse cursus te volgen. Ze zullen de cie. Eredienst en de leden de komende tijd van het gelernde op de hoogte stellen en ons bijspijkeren.

In de programmering van dit jaar zijn enkele fouten geslopen, op de ALV van 7 april zullen we daar uitleg over geven en veranderingen doorgeven. Vanzelfsprekend zal dat ook via de mail gebeuren. Daarnaast staat aan het einde van deze chadasjot weer een agenda voor de komende tijd. Controleer even uw agenda en werk hem bij, prik hem voor alle zekerheid even op uw prikbord, sommigen vinden de koelkast ook een handige plek.

Pesach

De 10 plagen.

De opsomming van de 10 plagen tijdens de Seder gaat over heel de wereld gepaard met verschillende minhagiem (gewoonten, tradities). Wij zijn gewend een vinger (pink) in de wijn te dopen, bij elke plaag een spat van de wijn op een servet te laten vallen en dan het liefst met een enigszins agressief gebaar. (Let op, niet je vinger aflikken want dan neem je de plagen tot je!). Zo is het in Irak de gewoonte om bij elke plaag de naam van een van onze vele vervolgers uit te spreken. Bijvoorbeeld bij het woord bloed, "moge het bloed vloeien op het hoofd van Haman"; "moge de kikkers kwaken in de oren van ..." etc.

In Tunesië wordt na ieder plaag gezegd: "Moge de Eeuwige ons redden".

Een bijzondere verhaal komt uit Koerdistan. De vinger wordt in de wijn gedoopt en dan op een eierschaal gespat. De eierschaal wordt neergelegd bij het huis van iemand die bekend staat om zijn haat tegen Joden.

Koerdische moslims geloofden heilig in de magische werking van de gemorste wijn en vroegen hun joods burens naar de wateren van de Haggada, om deze te gebruiken tegen hun eigen vijanden.

Don Jitschak Abarbanel ziet in het morsen van de wijn een herinnering.

Een herinnering dat onze vreugde in de straf van een heel volk geen algehele vreugde kan zijn, zelfs wanneer onze vijand zijn lot heeft verdiend. Zo kan het, dat voor elke plaag een druppel van onze vreugde is verdwenen.

Vanzelfsprekend zijn er kenners van folklore die een minder mooie uitleg hebben en het gebruik een heidens' tintje geven. Ze menen dat het morsen van de wijn een herinnering is aan een oud gebruik om boze geesten te verjagen.

Dajenoë,

een van de bekendste liederen uit de Haggada voor de Sederavond.

Dankbaar zijn we dat we opnieuw het verhaal van de bevrijding mogen meemaken.

Een "dankgebed". Het lied nodigt uit om je eigen teksten toe te voegen. Het geeft een bijzonder gevoel om hardop, in aanwezigheid van anderen, vertrouwde vrienden, lieve familie, uit te spreken dat we dankbaar zijn voor vele dingen in ons leven. Een intiem moment dat ook ervaren kan worden als we tijdens de Hoge Feestdagen hardop, in aanwezigheid van deze geliefde getrouwen de widoej uitspreken en ook daar kunnen we het persoonlijke aan toevoegen.

In dit alles vormen we onze Kehilla.

Dajenoë.

Moge we dit jaar weer samen met familie, met vrienden en in Killeverband deze Pesachdagen beleven.

Deze wetenswaardigheden zijn gehaald uit een oud Levend Joods Geloof (jaren 80)

Het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom

***Progressief
wil zeggen:***

***Niet eeuwig en onveranderlijk,
maar
continu,
stap voor stap evoluerend
en
zich verbeterend
op basis van verdiept inzicht.***

*Een **nieuwe website** via het Verbond is voor ons in aantocht.*

In april zal de website van het Verbond vernieuwd worden: een nieuw gezicht.

De aangesloten Kehillot hadden de mogelijkheid, net als bij de vorige editie aan te sluiten dwz een zelfde gezicht te hebben.

Onze Kille heeft zich in het verleden niet aangesloten omdat we daar geen behoefte aan hadden.

Ook nu werden we gevraagd mee te doen aan de gezamenlijkheid'. Met enige aarzeling heeft het bestuur besloten mee te doen aan het dit project.

We hebben geprobeerd onze eigen visuele identiteit te behouden. Zo zal ons groen-blauwe logo met de witte Magen David terug komen. Of dat verder gelukt is horen we graag tzt. We geven u een seintje als het zover is.

Kijk nog even hoe hij er nu uitziet en wat er in staat. (www.pig-noordnederland.nl). De laatste tijd is het/hij/zij niet goed bijgehouden omdat de focus al op de nieuwe site ligt

Levend Joods Geloof gaat veranderen.

Het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom heeft - op verzoek van de LJG Amsterdam - na jarenlange discussie en in overleg met de aangesloten gemeenten in Nederland besloten de bladen Levend Joods Geloof en Kol Mokum (dat in Amsterdam onder de leden wordt verspreid) samen te voegen.

De wens van het Verbond is een Verbondsblad uit te brengen, waar iedere LJG Gemeente zich in kan herkennen en waaraan tevens bijdragen kunnen worden geleverd door de diverse Kehillot. Zoals het er nu naar uitziet zal het Rosj haSjanna nr. het eerste nieuwe nummer worden.

Uit de Kehilla

Baroech Haba

*Wij zijn blij dat **Ruthie Barak** alle fasen van een gioer heeft doorlopen en zich nu kon aanmelden als nieuw lid van onze Kehilla. We heten haar van harte welkom. We kennen haar al een enkele jaren als echtgenote van Michael en genieten van haar hartelijkheid en kookkunst.*

*De heer **Leon de Wolff** uit Epse is lid geworden. Ook hem heten wij van harte welkom.*

Baroech Dajan haEmet - Geprezen is de Ware Rechter

Op woensdag 20 februari overleed ons oudste lid Jo Kooi-Nieborg (Chana bat Avraham) ze heeft de gezegende leeftijd van 93 jaar bereikt.

In Heerenveen kwam ze nog regelmatig naar de diensten, maar Zuidlaren was haar echt te ver. De laatste jaren ging Jo geestelijk achteruit. Bezoekjes maakten haar gedesoriënteerd, maar de kaarten, met de foto's van de Sjoel, die ze kreeg vond ze prachtig en liet ze, zoals de familie mij vertelde, trots, iedereen zien.

Ze kwam al bij de leeravonden voordat we officieel een Kehilla van het Verbond waren.

Bij de officiële oprichting van de Kille, in 2001 werd ze lid van onze Kille, daarnaast bleef ze lid van LJG Twente waar ze samen met haar man Jan al lid van was. Als je haar weer thuisbracht vond ze het gezellig nog even na te kletsen in de auto en altijd kreeg je wat lekkers mee naar huis. Regelmatig belde ze, omdat ze iets gelezen had in de krant wat over Israel ging, of omdat ze wilde weten hoe laat d dienst begon en of ze mee kon rijden, maar ook zomaar voor de gezelligheid. Ze was een warme en betrokken persoonlijkheid. Deed veel voor de WIZO, men herinnert zich haar op de WIZObazars in de Sjoel van Leeuwarden waar ze jaren achter de stand bij het breiwerk en de zelfgemaakte kinderkleding, servetjes, tafelkleedjes etc. stond. Moge de Altijdaanwezige de familie troosten.

Sjavoe'ot

*Aan een Rebbe werd gevraagd:
"waarom zeggen we in onze gebeden op Sjavoe'ot dat het
HET moment van het geven van de Tora is
en waarom zeggen we niet dat het
HET moment is van het ontvangen van de Tora"*

De rebbe antwoordde daarop:

"De Tora werd gegeven op een bepaald moment, vastgelegd in de geschiedenis toen we in de Sinai waren, maar het ontvangen en aanvaarden / accepteren van de Tora kan op elk moment in elk seizoen. Hij moet elke dag weer opnieuw aanvaard worden"

Er staat geschreven:

" Moshe riep de gehele gemeenschap van de Kinderen van Israel in vergadering bijeen

en zei tegen hen:

*"Dit zijn de geboden die de Eeuwige mij heeft opgedragen om ze tot uitvoering te brengen"
(Sjemot 35:1)*

De Rabbi van Medziboz zei hierover:

*'Moshe zei aan de Kinderen van Israel:
Jullie, kinderen van Israel, zijn de Tora.*

*Niet de dode, geschreven woorden,
maar jullie, die de woorden aanhoort, bent de Tora,
als je er naar handelt'.*

Sjavoe'ot is de bevestiging van Pesach:

als bevrijd volk worden we er op uit gestuurd waarbij het verbond met de eeuwige ons begeleidt.

Sjavoe'ot, een van de drie Sjalosh Regaliem (drie feesten te voet; drie feesten waarbij je te voet naar de tempel ging om vanwege de oogst te offeren: Pesach, Sjavoe'ot en Soekot)

Sjavoe'ot, we herinneren ons dat het individuele verbond tussen de Eeuwige en Avraham opnieuw gesloten is tussen de Eeuwige en het gehele volk op de Sinai.

Met Pesach leren we en herinneren we samen aan de Seder.

Met Soekot leren we en herinneren we samen in de Soeka

Met Sjavoe'ot leren we en herinneren we ons het geven van de Tora.

Interview met Rami van der Molen

In zijn gezellig huis met prachtige gebrandschilderde ramen herken je de kunstenaar Rami, wat een tovenaars met glas!

Rami is een rasechte Zuidlaarder, opgegroeid aan de Stationsstraat speelde hij als kind al vaak in de buurt van de Sjoel, toen nog een garage bedrijf.

Vanaf zijn jeugd had hij interesse in het Jodendom, de oude taal en de geschriften fascineerden hem. Zijn moeder was een lichtend voorbeeld voor hem, zij hielp hun burens de familie Cohen.

Zij was zeer gehecht aan hun en het viel haar ontzettend zwaar dat ze uiteindelijk gedeporteerd werden. Na de oorlog kwam het besef erbij dat ze niet meer terug kwamen.

Rami's vader zat in het verzet en moest onderduiken, hij is enkele jaren na de oorlog overleden.

Dit alles bij elkaar heeft gemaakt dat moeder door alle angsten die zij moest doorstaan erg getekend was.

Na diverse opleidingen is Rami op 27 jarige leeftijd als medisch/chemisch analist naar Israel gegaan, waar zijn hart lag!

Na 9 maanden Kibbutz en Ulpan en 3/4 jaar in het leger gediend te hebben, ging hij aan 't werk in het Hadassah ziekenhuis en het Israëliisch Nationaal Herbarium als zoologisch/ botanisch analist.

Maar vlakbij lokte de Hebrew University en taalgevoelig als hij is (eerst grammatica leren, daarna spreekvaardigheid), is Rami cumlaude afgestudeerd in Egyptologie, Assyriologie en Archeologie.

Toch had hij heimwee naar Nederland, en elk jaar 3 maanden op herhaling in het leger werd hem te veel en was het genoeg.

Rami ging terug naar Nederland.

Hij solliciteerde op een promotie plaats aan de universiteit van Amsterdam.

Hoewel het voor iedereen en vooral voor zijn professor onmogelijk leek, schreef hij met de hand (computers waren er nog niet) 3 vuistdikke hiërogliefen woordenboeken. Twintig jaar heeft hij er in de avonduren aangewerkt, met overdag de zorg voor zijn oude moeder. Het gevoel dat hij in zijn levenswerk werd tegengewerkt heeft hem erg gekwetst. Nu is net zijn nieuwe boek uit over een theorie over het ontstaan van taal en de mythologie die daar uit volgt.

Binnenkort heeft Rami een afspraak met Bisschop de Korte, die zijn werk fascinerend vindt en uitgebreid met hem er over wil praten.

Pesach is voor Rami een familiefeest. In de orthodoxe sfeer met veel warmte en saamhorigheid, viert hij dat al jaren bij een familie in Amsterdam, die hij jaren geleden in Israel heeft ontmoet en als familie aanvoelt.

Henriette

---

4 maart ....Start herinneringsjaar 70 jaar Sobibor.

In 1943 kwamen negentien treinen in Sobibor aan. Ruim 34.000 Joodse, mannen, vrouwen en kinderen uit Nederland maakten de gedwongen reis naar dit onbekende oord in Oost-Polen. Op een enkeling na werden zij, in nog geen vijf maanden tijd, allemaal vermoord. Dankzij de opstand die op 14 oktober 1943 in Sobibor uitbrak, werd dit vernietigingskamp aan de vergetelheid ontrukkt.

*Het herinneringsprogramma op 4 maart jl bevatte o a:
Een lezing van Jules Schelvis.
Optreden van kamerkoor AD PARNASSUM.*

Eenvoudig en ontroerend vertelde Jules over zijn familie, de gebeurtenissen voor en tijdens de oorlog, over zijn jonge vrouw Rachel en over het kamp dat hij als enige van de familie overleefde. Het prachtige gedicht "de Trein" van Bert Voeten ...een deemoedig maar indringend herdenken van onze doden...is in 1999 door Mathieu Dijker [uitgetreden priester. docent en dirigent] op muziek gezet voor mezzosopraan en koor.

Deze "muzikale uitvoering" tijdens de herdenking op 4 maart jl, heb ik met lichte afschuw en tenenkrommend aangehoord. Het gedicht wordt op deze manier geweld aan gedaan en maakte, voor mij althans, deze dag een stuk minder mooi.

De na afloop uitgereikte mappen met informatie zijn goed verzorgd en zeer bruikbaar bij het doorgeven van de geschiedenis op bijv. scholen tijdens gastlessen.

Gineke.

Uit Henriëtte's keuken

Een (h)eerlijk alternatieve chocolade Pesachtaart

200 g 72% pure chocolade

200 g amandelmeel

20 abrikozen, liefst ongezwaveld

4 eieren

2 thl kaneel

(1 thl kardamon)

zoetstof b.v. Stevia naar smaak

1 thl zuiveringzout (toevoegen vlak voor het bakken)

Smelt de chocolade met een klein beetje water op een laag vuur of au bain marie

Wel de abrikozen een uur in 300 ml gekookt water

giet de helft af en pureer de abrikozen tot moes.

Meng de eieren met het amandelmeel in een kom,

doe er de gepureerde abrikozen, kaneel, de kardamon en stevia bij.

Als het te droog is kan je er een scheutje amandelmelk bij doen, zorg dat het een homogene massa wordt en voeg het zuiveringzout toe. Meng vervolgens de gesmolten chocolade erbij.

Doe alles in een ingevette springvorm

Bak ongeveer 50 minuten in een voorverwarmde oven op 150C.

Aflaten koelen en daarna in de koelkast zetten, snijdt de taart als die helemaal koud is.

Snijd de taart in klein punten

Wel en pureer nog eens 10 of meer abrikozen (naar smaak)

serveer met deze gepureerde abrikozen en.....

voor de niet zo alternatievelingen... vervang je het amandelmeel in matzemeel, de stevia in suiker naar smaak en de amandelmelk in water, geen melk

En eventueel wat zure room op het taartpuntje bij de abrikozenmoes

Smakelijke gezonde Pesach toegewenst

Henriëtte

De Agenda (let op er zijn enkele wijzigingen)

<i>Algemene Ledenvergadering</i>	<i>7 april 11.00 uur</i>		<i>Sjoel Zdlaren</i>
vrijdagavonddienst	12 april	Ipv 13 april	Zdlaren
<i>Jom haAtsmaoet</i>	<i>21 april</i>	<i>16 april (officiële dag)</i>	<i>Leeuwarden</i>
<i>Lag baOmer</i>	<i>28 april</i>		
vrijdagavond	3 mei		Zdlaren
hemelvaartsdag	9 mei		
Erev Sjavo'e'ot	14 mei	Sjavo'e'ot Seder ?	19.00 uur Friesland
Pinksteren	19 en 20 mei		
zaterdagochtendienst	25 mei	BM Noa Ofer	Zdlaren
Vrijdagavonddienst	14 juni		Zdlaren
zaterdagochtendienst	6 juli	Ipv 5 juli	Zdlaren
Zaterdagochtendienst	24 aug.		Zdlaren
5774			
Donderdag	5 september	1 ^{ste} dag Rosj haSjanna	Zdlaren
Vrijdagavond	13 september	Kol Nidrei	Zdlaren
zaterdag	14 september	Jom Kippoer	Zdlaren
Zondag	22 september	Soekot bijeenkomst	
vrijdagavonddienst	11 oktober	Open Dienst	Zdlaren
zaterdagochtendienst	2 november		Zdlaren
Vrijdag avonddienst	22 november		Zdlaren
zaterdagavond	30 november	Chanoeka en havdala	Zdlaren Chazzanoet CONCERT in familiesfeer
Zaterdagochtendienst	21 december		Zdlaren